

podinsp. mgr Witold Apolinarski

Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Opolskich

Specyfika działań pododdziałów zwartych Policji

Abstrakt

Działania Policji w obszarach sytuacji kryzysowych dotyczących sposobu postępowania wobec agresywnego tłumu obdarzone są szczególnym rodzajem zagrożeń. Nieprzewidywalność reakcji tłumu generuje zagrożenia dla służb policyjnych, które wymagają odpowiedniego przygotowania technicznego, ale przede wszystkim doświadczenia w dowodzeniu. W artykule przedstawiono podstawowe informacje o pododdziałach zwartych Policji oraz wskazano obszary zagrożeń występujących podczas realizowanych działań, ze szczególnym uwzględnieniem tych, wynikających z użycia substancji łatwopalnych, materiałów i środków pirotechnicznych.

Słowa kluczowe: pododdziały zwarte Policji, taktyka, materiały pirotechniczne

Specific Activities of the Police Preventive Anti – Riots Units

Abstract

Police activity in crisis situations poses particular type of threats when dealing with the aggressive crowd. The unpredictability of the crowd reaction generates threats to the police that require not only adequate technical preparation, but above all the leadership experience. The article presents basic information about police subdivision units and indicates the areas of potential danger that can occur during the operational activities, with particular emphasis on the ones arising due to use of inflammable substances and pyrotechnics.

Keywords: Police preventive anti riots units, tactics, pyrotechnic products

Policja utworzona na mocy ustawy¹ pełni służebną rolę wobec społeczeństwa, a jej podstawowym zadaniem jest ochrona fundamentalnych wartości, jakimi są zdrowie i życie człowieka. Poczucie bezpieczeństwa jest wartością subiektywną i indywidualną, na którą wpływ ma wiele różnorodnych czynników i uwarunkowań. Należy do nich także poziom zaufania do podmiotów państwa odpowiedzialnych za jego zapewnienie. Skuteczność działań Policji, która na co dzień odpowiada za szeroko rozumiane bezpieczeństwo obywateli, ma w tym obszarze znacznie fundamentalne. Realizacja zadań nałożonych na Policję realizowana jest z podziałem na poszczególne pion²: prewencji, kryminalny, śledczy oraz wspomagający działania wcześniej wymienionych. Współpraca służb Policji na wszystkich szczeblach organizacyjnych (posterunek, komisariat, komenda miejska, komenda powiatowa, komenda wojewódzka, komenda główna) – pozwala na właściwą realizację zadań przez poszczególne piony. O ile służby śledcze i kryminalne realizują swoje działania często w sposób niejawnny lub niezauważalny, to właśnie pion prewencji jest widoczny dla społeczeństwa. Do tego pionu zalicza się funkcjonariuszy realizujących swoje zadania m.in. jako dzielnicowi, służby patrolowo interwencyjne, służby ruchu drogowego, samodzielne pododdziały antyterrorystyczne Policji oraz pododdziały zwarte Policji³ – oddziały prewencji Policji (OPP) i samodzielne pododdziały prewencji Policji⁴ (SPPP). Do pododdziałów zwartych zalicza się także formacje powoływane do realizacji zadań w oparciu o funkcjonariuszy prewencji, którzy na co dzień realizują inne zadania (np. funkcjonariusze referatów, ogniw, wydziałów patrolowo-

1 Ustawa z 6 kwietnia 1990 r. o Policji, art. 1. (Dz. U. z 1990 r., nr 30, poz. 179 ze zm.).

2 Tamże, art. 18 ust. 1.

3 Ustawa z 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, Art. 4, pkt. 5: „...należy przez to rozumieć zorganizowaną, jednolicie dowodzoną grupę funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej lub żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, wykonującą działania prewencyjne w razie zagrożenia lub zakłócenia bezpieczeństwa albo porządku publicznego”. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1120).

4 Podstawowa różnica pomiędzy OPP a SPPP polega na liczbie etatów – SPPP to minimum 115 etatów policyjnych, OP od 240 etatów policyjnych – § 15. ust1. pkt 2 i 3 [w:] Zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP nr 18, poz. 135 ze zm.).

-interwencyjnych) – nieetatowe oddziały i pododdziały prewencji⁵ (NOP/NPP). Jednostki etatowe OPP i SPPP to jednostki organizacyjne⁶, stanowiące odwód centralny Komendanta Głównego Policji⁷. Oznacza to, że mogą być wykorzystywane do realizacji wyznaczonych zadań na terenie całego kraju, w ramach sił i środków określonych w pisemnej decyzji Komendanta Głównego Policji. Siedzibami OPP/SPPP są wszystkie miasta wojewódzkie oraz kilka z tych, które w wyniku reformy administracyjnej utraciły status stolicy województwa (Bielsko-Biała, Legnica, Płock i Radom). Jednostki te zorganizowane są na wzór wojskowy (drużyna, pluton, kompania, z których, w razie potrzeby, można tworzyć większe związki taktyczne). Liczba etatów policyjnych została określona na 6801, przy czym: w pionie dowódczym – 59, zespołach organizacji służby – 196, zespołach szkolenia – 75, zespołach medycznych – 72, innych komórkach organizacyjnych – 130 (łącznie 532 etaty). W kompaniach i plutonach prewencji – 5520, plutonach wsparcia taktycznego – 194, w kompaniach i plutonach wzmocnienia – 555 (łącznie 6269 etatów). Liczebność poszczególnych OPP/SPPP jest zróżnicowana i zależy przede wszystkim od lokalnych uwarunkowań mających wpływ na potrzebę utrzymania odpowiedniego potencjału do ewentualnych działań. Komendant Główny Policji w drodze decyzji określa (dokonuje zmian) – w zależności od potrzeb – strukturę i liczebność poszczególnych OPP i SPPP. Do zakresu działania OPP/SPPP określonego przepisem⁸ Komendanta Głównego Policji należy m.in. wykonywanie zadań związanych z prowadzeniem operacji policyjnych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego, działania pościgowo-blokadowe za niebezpiecznym przestępcą, ochrona porządku publicznego w czasie konstytucyjnie określonych stanów nadzwyczajnych oraz katastrof naturalnych i awarii technicznych, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas legalnych zgromadzeń

5 Zarządzenie nr 715 Komendanta Głównego Policji z 22 grudnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania nieetatowych pododdziałów i oddziałów prewencji Policji (Dz. Urz. KGP z 2003 r., nr 22, poz. 127 ze zm.).

6 Zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z 28 września 2007 r.

7 Decyzja nr 12 Komendanta Głównego Policji z 22 stycznia 2016 r. w sprawie utworzenia, struktury organizacyjnej i etatowej oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji (Dz. Urz. KGP z 2016 r. poz. 2).

8 Zarządzenie nr 1041 komendanta głównego Policji z 28 września 2007 r., § 35, ust 1.

publicznych oraz w czasie imprez masowych i protestów społecznych, przywracanie porządku publicznego w przypadkach zbiorowego naruszenia prawa. Funkcjonariusze pododdziałów zwartych realizują swoje zadania m.in. w ramach interwencji, zabezpieczenia prewencyjnego, akcji lub operacji⁹ policyjnej. Przykładem wykorzystania pododdziałów zwartych Policji do realizacji zadań są: zabezpieczenia manifestacji, imprez masowych, rozgrywek piłki nożnej, dużych operacji policyjnych związanych z pobytem głów państw, wydarzeń sportowych czy religijnych (Euro 2012, Szczyt NATO w Warszawie 2016, Światowe Dni Młodzieży 2016, Konferencja Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu w Warszawie 2013). Oczywiście tak duże przedsięwzięcia organizacyjne wymagają od Policji wielomiesięcznych przygotowań, również w obszarach planowania sił i środków, w których m.in. uwzględnia się udział pododdziałów zwartych Policji. Najbardziej istotną i podstawową funkcją etatowych pododdziałów zwartych Policji jest możliwość szybkiej reakcji na nagłe zdarzenia o charakterze kryzysowym oraz stosunkowo szybkie wprowadzenie do działań dużej liczby funkcjonariuszy. Wspomniane wcześniej nieetatowe pododdziały i oddziały prewencji Policji¹⁰ (NPP/NOP) są powoływane do realizacji zadań właściwych dla OPP/SPPP w określonych sytuacjach – a w ich szeregach wchodzi funkcjonariusze pionu prewencji, którzy na co dzień wykonują inne zadania (np. dzielnicowi, funkcjonariusze ogniw patrolowo-interwencyjnych). W praktyce są najczęściej włączane do działań mniej priorytetowych, co wynika z niższego poziomu wykształcenia,

9 Zarządzenie nr 23 Komendanta Głównego Policji z 24 września 2014 r. w sprawie *metod i form przygotowania i realizacji działań Policji w związku ze zdarzeniami kryzysowymi* (Dz. Urz. KGP z 2014 r. poz. 65 ze zm.), § 2 ust. 1 pkt 15: „Zespół przedsięwzięć organizacyjnych, taktycznych i materiałowo-technicznych podejmowanych w celu zapobieżenia lub likwidacji zdarzenia kryzysowego, w przypadku gdy obejmuje ono swoim zasięgiem obszar więcej niż jednej komendy powiatowej lub wojewódzkiej Policji albo w sytuacji prowadzenia działań przedłużających się w czasie lub do prowadzenia których niezbędne jest wsparcie siłami oddziałów, pododdziałów prewencji Policji lub jednostek lub komórek antyterrorystycznych Policji spoza potencjału jednostki Policji właściwej terytorialnie dla miejsca zdarzenia kryzysowego komendy wojewódzkiej Policji”.

10 Zarządzenie nr 715 Komendanta Głównego Policji z 22 grudnia 2003 r. w sprawie *szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania nieetatowych pododdziałów i oddziałów prewencji Policji* (Dz. Urz. KGP z 2003 r., nr 22, poz. 127 ze zm.).

wyposażenia i doświadczenia, jakim w tym zakresie niewątpliwie dysponują pododdziały etatowe.

Zadania realizowane przez OPP/SPPP oparte są o służbę patrolowo-interwencyjną na rzecz jednostek Policji szczebla powiatowego, w zasadzie to wyspecjalizowane jednostki Policji, które obok Samodzielnych Pododdziałów Antyterrorystycznych, biorą udział w działaniach w terenie zurbanizowanym (tzw. czarna taktyka) oraz w terenie otwartym, leśnym (tzw. zielona taktyka). Są to zadania wymagające utrzymania odpowiednio przeszkolonego potencjału osobowego, specjalistycznego sprzętu i wyposażenia oraz zastosowania odpowiedniej taktyki, która będzie zależna od zachowania się osób, ich liczby, determinacji, charakteru, powodu i nastrojów panujących w tłumie, a także informacji o ewentualnych zamiarach przestępczych, posiadaniu niebezpiecznych przedmiotów, które mogą być użyte wobec innych grup osób lub Policji. Policjanci pododdziałów zwartych Policji realizując swoje zadania, mogą spotkać się z różnorodnymi działaniami sprawców, również tych antagonistycznie nastawionych do Policji. Bezpośrednia i siłowa konfrontacja, np. z grupą pseudokibiców, udział w neutralizacji zagrożeń wynikających z rozdzielania antagonistycznie nastawionych grup ludzi stosujących wobec siebie siłę fizyczną i często niebezpieczne przedmioty w postaci siekier, maczet, pałek teleskopowych, kamieni, butelek i szerokiej gamy materiałów łatwopalnych – niewątpliwie – wymaga zastosowania odpowiednich kroków zaradczych w zakresie doboru m.in.:

- środków ochrony osobistej przewidzianych dla funkcjonariuszy pododdziałów zwartych Policji zarówno w obszarach urazów mechanicznych, jak i zagrożeń wywołanych środkami toksycznymi, łatwopalnymi i wybuchowymi;
- taktyki dowodzenia pododdziałem z zastosowaniem optymalnych szyków policyjnych¹¹, z wykorzystaniem elementów urbanistycznych, szerokim rozpoznaniem terenu działania z uwzględnieniem ciągów komunikacyjnych, elementów taktyki zaskoczenia działań wielokierunkowych w celu rozbicia spójności agresywnego tłumu itp.;

11 Zarządzenie nr 1114 Komendanta Głównego Policji z 19 grudnia 2006 r. w sprawie szyków, ugrupowań oraz przemieszczania oddziałów i pododdziałów Policji (Dz. Urz. KGP z 2007 r., nr 1, poz. 1 ze zm.).

- doboru i użycia optymalnych do zaistniałej sytuacji środków przymusu bezpośredniego (ŚPB) określonych w ustawie¹² – zgodnie z zasadami i przypadkami, gdzie pododdziały zwarte Policji nie mają prawa użycia broni palnej, a jedynie w określonych przypadkach uzasadnionych okolicznościami umożliwiającymi jej użycie przez policjanta wchodzącego w skład takiego pododdziału – najczęściej jednak z całego katalogu ŚPB – przy działaniach podziałów zwartych Policji mogą zostać zastosowane: siła fizyczna (techniki transportowe, obrony, ataku, obezwładniania), kajdanki, pałka służbowa, wodne środki obezwładniające, pociski niepenetracyjne, chemiczne środki obezwładniające (ręczne i plecakowe miotacze substancji obezwładniających, granaty łzawiące, środki pirotechniczne o właściwościach ogłuszających lub oślniewających).

Specyfika działań funkcjonariuszy wchodzących w skład pododdziałów zwartych Policji generuje sytuacje, w których dochodzi do różnorodnych urazów – skręceń, zwichnięć, pęknięć i złamań, naruszenia powłok skóry itp. Przyczyny leżą zarówno po stronie samych funkcjonariuszy, jak również otoczenia, w jakim realizują czynności służbowe. Występujące jednocześnie mogą generować stany zagrożenia zdrowia i życia. Do podstawowych urazów występujących w trakcie działań zaliczyć można takie, które są wynikiem nieostrożności, nieszczęśliwego wypadku, przeszacowania swoich możliwości w warunkach stresu wywołanego skrajnie wysokim obciążeniem psychicznym i fizycznym, a także przemęczenia wynikającego z wielogodzinnej służby. Największym zagrożeniem jest zachowanie sprawców, polegające na celowym działaniu ukierunkowanym na spowodowanie obrażeń ciała u interweniujących policjantów, wchodzących w skład pododdziału zwartego. Są to najczęściej różnorodne formy ataku polegające na wykorzystywaniu elementów infrastruktury, np. kamieni z torowisk, kostek chodnikowych, elementów ogrodzeń, ławek i innych przymiotów, które po uderzeniu nimi w człowieka mogą spowodować poważne urazy. Ataki takie najczęściej mają miejsce ze strony pseudokibiców drużyn piłkarskich, którzy znają teren, co umożliwia im działanie z ukrycia oraz ataki z różnych kierunków i płaszczyzn. W tak ekstremalnych sytuacjach konfrontacji – fundamentalne znaczenie

12 Ustawa z 24 maja 2013 r. o *środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1120 ze zm.).

ma doświadczenie dowódców kierujących podległymi pododdziałami. Aby zapobiegać ewentualnym skutkom ataków na siły Policji, funkcjonariusze wchodzący w skład pododdziału zwartego posiadają odpowiednie środki ochrony indywidualnej, które w znacznym stopniu chronią lub minimalizują urazy wywołane m.in. energią kinetyczną przedmiotów rzuconych w ich kierunku. Do środków takich należą stosowane łącznie i kompatybilne ze sobą elementy tworzące system zabezpieczenia funkcjonariusza pododdziału zwartego Policji (tzw. zestaw przeciwuderzeniowy), na który składają się: kamizelka przeciwuderzeniowa z ochraniaczami barków i ramion, ochraniacze przedramion, ochraniacze kończyn dolnych, rękawice przeciwuderzeniowe oraz kask z osłoną twarzy (wyposażony w gniazda do montażu maski przeciwgazowej modułowej).

Innym poważnym zagrożeniem dla zdrowia i życia funkcjonariuszy Policji wchodzących w skład pododdziału zwartego OPP/SPPP jest związane z użyciem wobec nich materiałów i środków pirotechnicznych oraz substancji łatwopalnych. Biorąc pod uwagę skutki, jakie mogą wywołać, stanowią poważne i realne zagrożenie. Są to najczęściej:

- wyroby pirotechniczne¹³ pochodzące z legalnej dystrybucji, atestowane, możliwe do nabycia dla osób pełnoletnich. Szeroka oferta handlowa – również poprzez zakupy internetowe – pozwala na dość swobodny i w zasadzie nieograniczony dostęp do takich kategorii produktów;
- materiały pirotechniczne¹⁴ pochodzące z legalnej dystrybucji, które mogą być używane jako komponenty do nielegalnego i niekontrolowanego

13 Ustawa z 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 283 ze zm.), art. 3, ust. 35 „...każdy wyrób zawierający materiały pirotechniczne, które są jedną z odmian materiałów *wybuchowych*, będące materiałem lub mieszaniną materiałów przewidzianych do wytwarzania ciepła, światła, dźwięku, gazu, dymu lub kombinacji tych efektów w wyniku samopodtrzymującej, egzotermicznej reakcji chemicznej”.

14 Ustawa z 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 290 ze zm.), art. 3, ust. 2, pkt 1, lit. b, „materiały lub mieszaniny materiałów przewidzianych do wytwarzania efektów *cieplnych, świetlnych, dźwiękowych*, gazu, dymu lub kombinacji tych efektów, w wyniku bezdetonacyjnej, samopodtrzymującej się reakcji chemicznej, a także wyroby wypełnione materiałem pirotechnicznym”.

wyrobu wyrobów pirotechnicznych i improwizowanych urządzeń wybuchowych oraz przedmiotów zapalających (butelki wypełnione cieczą łatwopalną, z knotem, lontem prochowym z petardą przyklejoną do butelki);

- środki łatwopalne i materiały pomocnicze – głównie płynne paliwa napędowe, stosowane w różnych proporcjach, pojemniki do przenoszenia (głównie butelki szklane i PET), petardy, lonty, zagęszczacze do paliw zwiększające ich lepkość (rozpuszczalne w benzynach – np. styropian, płyny do naczyń).

Wymienione środki, wyroby i materiały są powszechnie dostępne i legalne. Niska cena i anonimowość zakupu oraz szeroki asortyment pozwala na wszechstronne możliwości ich użycia wobec obiektów, pojazdów i samych funkcjonariuszy. Dostępność materiałów edukacyjnych dotyczących sposobu konstruowania (np.: strony organizacji anarchistycznych, portal YouTube, sieć TOR), ich prosta konstrukcja, niewielkie rozmiary, łatwość przy przenoszeniu, magazynowaniu, prosty sposób użycia powoduje, że są stanowią one poważne zagrożenie dla życia i zdrowia funkcjonariuszy wchodzących w skład pododdziałów zwartych Policji.

W praktyce można spotkać działanie polegające na obrzuceniu butelkami szklanymi z płynem łatwopalnym z umieszczonym zarzewiem ognia, który po rozbiciu powoduje zapalenie zawartości butelki, stosowanie butelek plastikowych z przyklejoną za pomocą taśmy klejącej petardą, która po wybuchu z zawartości butelki generuje aerozol substancji łatwopalnej, ulegający następnie zapaleniu. Stosowane są także race kierunkowe, których tor lotu kierowany jest w stronę podejmujących interwencję policjantów. Oczywiście jest, że użycie takich środków może spowodować poważne obrażenia u człowieka związane z wysoką temperaturą spalania oraz urazy wtórne niezwiązane bezpośrednio z działaniem ognia, urazy wywołane wybuchem petard – urazy akustyczne, naruszenie ciągłości skóry, rozerwania tkanki miękkiej, inne poważniejsze urazy.

Zakres działania oddziałów prewencji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji, który obejmuje również zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej¹⁵, powoduje, że kierownicy tych jednostek Policji powinni dochować wszelkiej staranności, aby również w czasie realizowanych czynności

15 Zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (t.j. Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 50 ze zm.), § 35, ust. 1, pkt 9.

używać rozwiązań zapewniających możliwie maksymalną ochronę przede negatywnymi skutkami użycia środków łatwopalnych. Podstawowe kwestie w tym obszarze zostały uregulowane w Zarządzeniu nr 6 Komendanta Głównego Policji z 20 marca 2015 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych Policji¹⁶. Zarządzenie to wskazuje m.in. kierowników jednostek organizacyjnych Policji właściwych do zapewnienia warunków ochrony przeciwpożarowej, daje możliwość tworzenia etatowych zespołów do spraw ochrony przeciwpożarowej¹⁷, wskazuje „przeгляд stanu bezpieczeństwa pożarowego” jako podstawową formę zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Ma on na celu: „sprawdzenie stanu bezpieczeństwa pożarowego, w szczególności w zakresie:

- 1) stanu dróg ewakuacyjnych (drożność, oświetlenie, materiały, wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe);
- 2) odpowiedniej liczby podręcznego sprzętu gaśniczego oraz dostępności do niego;
- 3) terminowości wykonywania przeglądów urządzeń przeciwpożarowych oraz instalacji i urządzeń technicznych;
- 4) ujawnienia nieprawidłowości techniczno-budowlanych mających wpływ na warunki ewakuacji i bezpieczeństwo pożarowe.”¹⁸

16 Dz. Urz. KGP z 2015 r. poz. 24.

17 „Zespół do spraw Ochrony Przeciwpożarowej realizuje zadania obejmujące w szczególności: opracowywanie planów zadaniowych oraz materiałowo-technicznych w ramach przyznanego limitu finansowego na sprzęt i materiały ochrony przeciwpożarowej; prowadzenie rozliczeń rzeczowo-finansowych realizowanych umów, w tym: kontroli merytorycznej dowodów księgowych, zwalnianie zabezpieczeń należytego wykonania umów; prowadzenie analiz w zakresie potrzeb i stanu posiadania sprzętu, wyposażenia i materiałów do ochrony przeciwpożarowej oraz pod kątem oceny legalności, gospodarności i celowości dokonywanych zakupów; przeprowadzanie przeglądów pod kątem bezpieczeństwa pożarowego obiektów, budynków i pomieszczeń użytkowanych przez komórki organizacyjne Komendy Głównej Policji oraz komórki organizacyjne Centralnego Biura Śledczego Policji zlokalizowane na terenie obiektów Komendy Głównej Policji; koordynowanie działań w zakresie ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych Policji [w:] <http://www.policja.pl/pol/kgp/biuro-logistyki-policji/wydzialy/wydzial-inwestycji-i-r/749,dok.html> (dostęp: 19.08.2017 r.).

18 Zarządzenie nr 6 Komendanta Głównego Policji z 20 marca 2015 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP z 2015 r. poz. 24), § 3, pkt 2.

Zarządzenie wskazuje także, że „szczegółowe zadania i wymogi w zakresie ochrony przeciwpożarowej określają regulaminy ochrony przeciwpożarowej jednostek organizacyjnych Policji oraz instrukcje bezpieczeństwa pożarowego budynków.” Są to uregulowania dotyczące sfery organizacyjnej, infrastruktury budowlano-technicznej. W obecnym kształcie przepisów brak jest uregulowań prawnych wskazujących na zasady zachowania bezpieczeństwa przeciwpożarowego podczas działań pododdziałów zwartych Policji, w tym dotyczących samych funkcjonariuszy. Celowym wydaje się więc podjęcie działań mających na celu opracowanie i wdrożeniu do realizacji szkoleń specjalistycznych z zakresu taktyki ochrony przeciwpożarowej w sytuacjach działań pododdziałów zwartych. Platforma wymiana informacji i doświadczeń o zdarzeniach, w wyniku których dochodziło do urazów spowodowanych działaniem przestępczym wobec funkcjonariuszy, polegającym np. na użyciu wobec nich substancji łatwopalnych – mogłaby stać się doskonałym narzędziem do tworzenia opracowań na temat zasad zachowania i postępowania w takich sytuacjach. To oczywiście pozwoliłoby na kompleksową ocenę skali i częstotliwości zdarzeń, techniki i taktyki użycia środków łatwopalnych, materiałów i substancji użytych do ich wytworzenia. Przemawia za tym fakt, że są to środki używane coraz częściej – zarówno wobec samych funkcjonariuszy, jak również budynków i środków transportu Policji.

Obecnie używane przez pododdziały zwarte Policji umundurowanie nie jest wykonane z materiałów niepalnych. Oczywiście należy rozważyć, czy cały stan osobowy pododdziału powinien posiadać takie środki ochrony, czy jedynie ta część policjantów, która jako pierwsza wchodzi do działań lub realizuje formy działań ratowniczych. Dobrym przykładem możliwości doboru odpowiednich środków ochrony są funkcjonariusze pododdziałów antyterrorystycznych Policji, którzy posiadają na wyposażeniu kilka kompletów różnorodnego umundurowania, które dobierane są indywidualnie – w zależności od przewidywanych warunków realizacji zadań służbowych – w tym kombinezony wykonane z materiału Nomex.

Oczywisty wydaje się potrzeba podjęcia działań w obszarach legislacyjnych dotyczących przygotowania jednolitych procedur, mających na celu wprowadzenie precyzyjnych rozwiązań organizacyjno-technicznych z zakresu indywidualnej ochrony przeciwpożarowej funkcjonariuszy wchodzących w skład pododdziałów zwartych Policji. Jednocześnie należy wyraźnie zaznaczyć, że od 2012 roku Główny Sztab Policji Komendy Głównej Policji

(GSP KGP) realizował szereg działań, które doprowadziły do zmiany przepisów wykonawczych określających m.in. taktykę form działań pododdziałów zwartych Policji. Inicjowane przez GSP KGP międzynarodowe warsztaty we Francji i Niemczech pozwoliły na zebranie doświadczeń, które stały się przedmiotem rozważań i implementacji na grunt polski możliwości rozwiązań taktycznych Policji. Miało to bezpośredni wpływ na pracę powoływanych z inicjatywy GSP KGP zespołów zadaniowych Komendanta Głównego Policji, w których uczestniczyli również dowódcy OP/SPPP. Inicjatywa ta doprowadziła ostatecznie do zmian przepisów wykonawczych, a co za tym idzie rozwiązań taktycznych¹⁹, które umożliwiły rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo funkcjonariuszy oddziałów i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji.

Literatura

Akty prawne

- [1] Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. 1990, nr 30, poz. 179 ze zm.).
- [2] Zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP z 15 października 2007 r., nr 18, poz. 135).
- [3] Zarządzenie nr 23 Komendanta Głównego Policji z 24 września 2014 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji działań Policji w związku ze zdarzeniami kryzysowymi (Dz. Urz. KGP z 25 września 2015 r. poz. 65).
- [4] Zarządzenie nr 6 Komendanta Głównego Policji z 20 marca 2015 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP z 2015 r. poz. 24).
- [5] Zarządzenie nr 1114 Komendanta Głównego Policji z 19 grudnia 2006 r. w sprawie szyków, ugrupowań oraz przemieszczania oddziałów i pododdziałów Policji (Dz. Urz. KGP z 2007 r., nr 1, poz. 1 ze zm.).

¹⁹ Dokument zastrzeżony – Zarządzenie nr Z-19 Komendanta Głównego Policji z 1 sierpnia 2013 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez oddziały i pododdziały Policji w zakresie dynamicznego zatrzymania osób w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub zakłócenia porządku publicznego.

Publikacje

- [1] R. Socha, A. Letkiewicz, P. Guła, *Policyjne oddziały i pododdziały zwarte w Polsce. Historia i teraźniejszość*. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Szczytno 2010.
- [2] B. Wiśniewski (red.), *Bezpieczeństwo w teorii i badaniach naukowych*. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Szczytno 2011.
- [3] M. Stępniaak (red.), *Zamieszki wewnętrzne i klęski żywiołowe*. Tłumaczenie wybranych rozdziałów z regulaminu polowego sił lądowych USA, Departament Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego MSW, Warszawa 1972.

Źródła internetowe

- [1] <http://www.policja.pl/pol/kgp/biuro-logistyki-policj/wydzialy/wydzial-inwestycji-i-r/749,dok.html> (dostęp: 19.08.2017 r.).